

Поволоцька Ірина Миколаївна, учитель Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів №13 Черкаської міської ради Черкаської області

Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

ДРАМАТУРГІЯ ХІХ СТОЛІТТЯ

(Григорій Квітка-Основ'яненко. «Сватання на Гончарівці»)

I варіант

У завданнях 1–9 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Укажіть призначення драматичних творів.

- А для постановки на сцені
- Б для зйомок фільмів
- В для проведення квестів
- Г для розробки відеоігор

2. Укажіть пояснення слова «вертеп».

- А літературний рід
- Б літературний жанр
- В мандрівний ляльковий театр
- Г професійний театр

3. Укажіть справжнє прізвище автора п'єси «Сватання на Гончарівці».

- А Основ'яненко
- Б Квітка
- В Старицький
- Г Котляревський

4. Визначте рік написання п'єси.

- А 1835
- Б 1836
- В 1837
- Г 1838

5. Укажіть, у якому місті України відбуваються події у творі «Сватання на Гончарівці».

- А Харків
- Б Луцьк
- В Тернопіль
- Г Львів

6. Укажіть прізвище Одарки й Прокопа.

- А Скорик
- Б Кандзюба
- В Квітка
- Г Шкурат

7. Укажіть причину, через яку Одарка погоджується на одруження Стецька й Уляни.

- А Стецько гарний
- Б Стецько багатий
- В Стецько розумний
- Г Стецько працьовитий

8. Закінchte речення: «Цур йому з його багатством, коли в нього глузду _____».

- А кури не клюють
- Б обмаль
- В багато
- Г нема

9. Укажіть правильну послідовність розвитку подій у п'єсі «Сватання на Гончарівці».

- А Одарка домовляється з Кандзюбою про сватання дітей — діалог між Уляною й Стецьком — зустріч Уляни з Олексієм — Олексій прохає Стецька відмовитись від Уляни — Уляна одружується з Олексієм, а Стецькові дають гарбуза
- Б Одарка домовляється з Кандзюбою про сватання дітей — зустріч Уляни з Олексієм — діалог між Уляною й Стецьком — Олексій прохає Стецька відмовитись від Уляни — Уляна одружується з Олексієм, а Стецькові дають гарбуза
- В діалог між Уляною й Стецьком — зустріч Уляни з Олексієм — Олексій прохає Стецька відмовитись від Уляни — Одарка домовляється з Кандзюбою про сватання дітей — Уляна одружується з Олексієм, а Стецькові дають гарбуза
- Г Олексій прохає Стецька відмовитись від Уляни — діалог між Уляною й Стецьком — зустріч Уляни з Олексієм — Одарка домовляється з Кандзюбою про сватання дітей — Уляна одружується з Олексієм, а Стецькові дають гарбуза

У завданнях 10–12 потрібно установити відповідність

10. Установіть відповідність між елементам паспорта твору.

1	рід	А	соціально-побутова комедія
2	жанр	Б	засудження свавільного втручання батьків у долі дітей, викриття соціальної нерівності та возвеличення щирого кохання
3	ідея	В	життя українського села першої половини ХІХ століття з акцентом на сімейні цінності, кохання, батьківський примус і соціальні обмеження
4	тема	Г	драма

		Д	соціальна нерівність (любов кріпака й вільної дівчини)
--	--	---	--

11. Установіть відповідність між героями й зображенням.

<i>Герої</i>		<i>Зображення</i>	
1	Уляна й Стецько	А	 A photograph of two actors on stage. The man is wearing a blue coat and a red hat, gesturing with his hand. The woman is wearing a red and white patterned dress and a red headscarf, holding a golden vase.
2	Олексій і Стецько	Б	 A photograph of three actors on stage. One man in a dark blue uniform is talking to a woman in a white dress and a man in a brown coat.
3	Одарка й Осип Скорик	В	 A photograph of two women on stage. One is wearing a white dress and a blue headscarf, the other is wearing a brown coat and a red headscarf, sitting on a wooden wheel.
4	Уляна й Олексій	Г	 A photograph of a man in a red coat and a woman in a white dress with a floral headpiece, looking at each other.
		Д	 A photograph of two men on stage. One is wearing a white shirt and a straw hat, the other is wearing a white shirt with a red pattern and an orange skirt, gesturing with his hand.

12. Установіть відповідність між персонажем і його реплікою.

<i>Персонаж</i>	<i>Репліка</i>
-----------------	----------------

1	Уляна	А	«Є й коров'ят з п'ятнадцятеро, та овечат там чи дві сотні, чи й більш; батраків дома з десяток, та при скотині на бразі скільки є. Буде чим орудувати; перепадатиме копійка».
2	Одарка	Б	«Будто б то пани і брешуть? Вони сього не вміють і над дівкою не будуть гнущатись. Вони письменні».
3	Олексій	В	«Брешеш-бо, як нічого! Батько казав, розпитай її обо всім. А чорт її зна, об чім її розпитувати! Я усе позабував».
4	Стецько	Г	«Як же мені не сердитись? Як мені стояти і слухати, що ти, забувши, як десять разів божилася, ген там, на Холодній горі, у ліску, як з тобою за горіхами ходили, що ні за кого не підеш, опріч мене, а тут при мені кажеш, щоб присилав за рушниками...»
		Д	«Та хоч вони і добрі, та пани! Як-таки се можна, щоб тобі з волі та у неволю; була казенна, та підеш у підданство; була городянка, та станеш селянкою!»

Завдання 13–14 мають дві правильні відповіді

13. Укажіть ознаки водевілю.

- А трагікомічне світосприйняття драматурга
- Б жанр легкої комедійної п'єси
- В дія поєднується з музикою, піснею-куплетом, танцями
- Г трагічно й комічно вияскравлює одні й ті самі явища

14. Оберіть проблеми, порушені в п'єсі.

- А дружба й взаємодопомога
- Б доцільність самопожертви
- В свобода слова
- Г соціальна нерівність
- Д вплив грошей на вибір партнера

15. Розшифруйте: біля чого відбуваються найемоційніші дії п'єси і що називають «серцем хати». (Слово запишіть з малої літери.)

16. Прочитайте текст, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

Творчість «батька української _____» Григорія Квітки-Основ'яненка (1778-1843) посідає особливе _____ в історії нашої літератури. Саме йому вітчизняна _____ завдячує багатьма своїми рисами. Характер і душа українського народу, його _____ та ідеали, жива мова, чудове знання фольклорних традицій, звичаїв і побуту — усе це _____ літературній _____ письменника. Прикметно, що саме його твори одними з перших представляли українську літературу європейським читачам.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А драматургії, місце, мова, цінності, притаманне, спадщині

Б прози, місце, словесність, цінності, притаманне, спадщині

В прози, місто, словесність, ціни, притаманне, спадщині

Г прози, місце, словесність, цінності, притаманне, спадковості

II варіант

1. Віднайдіть лексичне значення ремарки.

А літературний рід

Б авторське пояснення

В художній засіб

Г літературний жанр

2. Укажіть мистецький напрям, який панував у драматургії наприкінці XVIII – на початку XIX століть.

А романтизм

Б класицизм

В бароко

Г реалізм

3. Віднайдіть місто, у якому народився автор п'єси «Сватання на Гончарівці».

А Київ

Б Львів

В Харків

Г Одеса

4. Згадайте походження криптоніма Квітки-Основ'яненка.

А за назвою річки

Б за назвою слободи

В за назвою міста

Г за назвою вулиці

5. Віднайдіть, що називають Гончарівкою.

- А околицю
- Б вулицю
- В річку
- Г долину

6. Укажіть професію Павла Кандзюби.

- А бондар
- Б коваль
- В директор
- Г чумак

7. Укажіть причину небажання батьків одружити Уляну й Олексія.

- А Олексій кріпак
- Б Олексій військовий
- В Олексій пиячить
- Г Олексій не кохає Уляну

8. Відновіть речення: «Нема на світі луччого щастя, як із _____ жити».

- А багатим
- Б розумним
- В дурнем
- Г коханим

9. Укажіть план п'єси «Сватання на Гончарівці».

- А Пропозиція Кандзюби — розмова Уляни з матір'ю — прихід Стецька, перший конфлікт — зустріч з Олексієм — втручання Скорика — фінальне сватання — гарбуз, весілля, перемога кохання
- Б Розмова Уляни з матір'ю — пропозиція Кандзюби — прихід Стецька, перший конфлікт — зустріч з Олексієм — втручання Скорика — фінальне сватання — гарбуз, весілля, перемога кохання
- В Прихід Стецька, перший конфлікт — розмова Уляни з матір'ю — пропозиція Кандзюби — зустріч з Олексієм — втручання Скорика — фінальне сватання — гарбуз, весілля, перемога кохання
- Г Пропозиція Кандзюби — розмова Уляни з матір'ю — прихід Стецька, перший конфлікт — зустріч з Олексієм — втручання Скорика — гарбуз, весілля, перемога кохання — фінальне сватання

У завданнях 10–12 потрібно установити відповідність

10. Установіть відповідність між елементами композиції твору.

1	експозиція	А	пропозиція Кандзюби видати Уляну за Стецька
2	зав'язка	Б	поява Олексія, конфлікти, суперечності
3	кульмінація	В	вулиця на Гончарівці, удалині видніється Холодна гора
4	розв'язка	Г	сцена сватання — обман із хусткою і гарбузом

		Д	благословення Олексія та Уляни, поразка Стецька
--	--	---	---

11. Установіть асоціативну відповідність між героєм і предметом.

<i>Герой</i>		<i>Предмет</i>	
1	Уляна	А	
2	Олексій	Б	
3	Одарка	В	
4	Стецько	Г	

		Д	
--	--	---	--

12. Установіть відповідність між персонажем і характеристикою.

<i>Персонаж</i>		<i>Характеристика</i>	
1	Одарка	А	донька, характер рішучий, чесна, працююча, вірна
2	Уляна	Б	дружина Прокопа, рішуча, цілеспрямована, сварлива жінка
3	Осип Скорик	В	обиватель з-під Харкова, батько Стецька, дуже багатий
4	Олексій	Г	відставний солдат, веселий, трохи самотній, дядько коханого Уляни
		Д	кріпак, коваль, він показаний драматургом як ідеальний образ парубка: працюючий, вірний, глибоко моральний

Завдання 13–14 мають дві правильні відповіді

13. Визначте основні риси класицизму.

А зображення героїв позитивних (зразок для наслідування) або негативних (моральний урок читачам)

Б перебільшена пишність і химерність

В надмірність химерних елементів

Г дотримання в драматургії правила трьох єдностей: єдність дії (чітка композиція), єдність часу (один день), єдність місця (в одному місці)

14. Оберіть образи-символи п'єси.

А криниця

Б піч

В хустка

Г журавлі

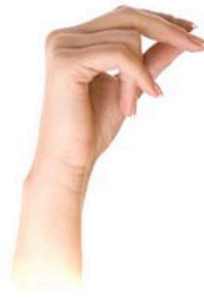
Д калина

15. Розшифруйте, що символізує прізвище Скорик у п'єсі.

”

Т

”

Щ

- А Херсон
- Б хитрун
- В християнин
- Г хоробрість

16. Прочитайте текст, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

Одну з найулюбленіших українських _____ на сцені Молодого театру зіграно понад _____ разів! Та й не дивно, адже кожне нове покоління із незмінним _____ спостерігає за тим, як красуня Уляна підносить _____ незграбному телепню Стецьку. Як спритний _____ Скорик видає себе за чародія і просто на наших очах «гіпнотизує» незговірливу Улянину матір, аби та погодилася видати дочку заміж за _____ Олексія.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А трагедій, шістсот, захопленням, гарбуза, вояка, коханого
- Б комедій, шістьсот, захопленням, рушники, вояка, коханого
- В комедій, шістсот, захопленням, гарбуза, вояка, коханого
- Г комедій, шістсот, захопленням, гарбуза, військовослужбовець, осоружного

Відповіді

Тип завдання	Із вибором однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу)								Різноформатні завдання, кожне з яких оцінюється по 2 бали								
	№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Варіант 1	А	В	Б	Б	А	Г	Б	Г	А	1Г 2А 3Б 4В	1 В 2 Д 3 А 4Г	1Б 2Д 3Г 4В	Б,В	Г,Д	пі ч	Б	
Варіант 2	Б	Б	В	Б	А	Г	А	В	А	1В 2А 3Г 4Д	1 В 2 Д	1Б 2А 3Г 4Д	А, Г	Б,В	хи трун	В	

